

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 220/2012-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. júla 2010 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. Ing. D. Ď.– S., H., a M. T., B., zastúpených advokátom JUDr. J. H., B., vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 a čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 51 Ústavy Slovenskej republiky a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 36 C 161/2009 a jeho uznesením z 5. augusta 2009, postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 419/2009 a jeho uznesením z 31. mája 2010 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 27/2011 a jeho uznesením z 28. februára 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. Ing. D. Ď.– S. a M. T. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. júna 2011 doručená sťažnosť JUDr. Ing. D. Ď.– S., H. (ďalej len „sťažovateľ v 1. rade“), a M. T., B. (ďalej len „sťažovateľka v 2. rade“, spolu ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 a čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústavy“), čl. 51 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 36 C 161/2009 a jeho uznesením z 5. augusta 2009, postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 419/2009 a jeho uznesením z 31. mája 2010 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 27/2011 a jeho uznesením z 28. februára 2011.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovatelia sa ako navrhovatelia v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 36 C 161/2009 domáhali proti spoločnosti Ž., spol. s r. o., B. (ďalej len „odporkyňa v 1. rade“), a M. Č., V. (ďalej len „odporca v 2. rade“, spolu ďalej len „odporcovia“), vydania veci a vydania majetkového prospechu (bezdôvodného obohatenia).

Okresný súd 19. mája 2009 vyzval sťažovateľov, aby spoločne a nerozdielne zaplatili súdny poplatok za podaný návrh s poučením, že pokiaľ tak neurobia v stanovenej lehote, okresný súd podľa § 10 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“) konanie zastaví. Sťažovatelia súdny poplatok nezaplatili, a okresný súd preto uznesením č. k. 36 C 161/2009-42 z 5. augusta 2009 konanie zastavil.

O opravnom prostriedku sťažovateľov proti rozhodnutiu okresného súdu krajský súd uznesením č. k. 9 Co 419/2009-53 z 31. mája 2010 rozhodol tak, že odvolanie sťažovateľov považoval za nedôvodné a napadnuté uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdil.

Proti rozhodnutiu krajského súdu podali sťažovatelia mimoriadny opravný prostriedok, ktorý však najvyšší súd uznesením č. k. 4 Cdo 27/2011-152 z 28. februára 2011 odmietol ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný.

Sťažovatelia zastávajú názor, že všeobecné sudy svojimi postupmi a rozhodnutiami porušili mini označené práva, a to predovšetkým ich právo na súdnu ochranu.

Podľa slov sťažovateľov:

«Rozhodnutie dovolacieho súdu nepovažujeme za správne, lebo nezaplatenie súdneho poplatku za odvolanie v sume 1.891,50 Eur (na ktoré dôchodca poberajúci dôchodok ako jediný príjem obživy vo veku 69 a 72 rokov) nemali a nemajú voľné finančné prostriedky čo má ten dôsledok, že sudy porušili právo na spravodlivé konanie a rozhodnutie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru a tým porušili aj právo podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru.

Toto tvrdenie dovolacieho súdu nepovažujeme za správne a zákonné, lebo ak účastník označí dôkazy a súd ich nevykoná, aký má zmysel domáhať sa práva na súde, keď súd nemusí rešpektovať nielen určenie žalobného petitu, ale i určenie rozhodných skutočností, o ktoré svoje tvrdené právo opiera, pričom je treba podotknúť, že obaja žalovaní konali nielen nezákonne, ale konali priam janošíkovským spôsobom, čo skonštatovalo aj Krajské riaditeľstvo PZ, Krajský dopravný inšpektorát B....

... dovolací súd tvrdí, že v danom prípade dovolanie nie je podľa § 239 O. s. p. prípustné, nebola preukázaná existencia dovolateľmi namietanej vady konania v zmysle § 237 písm. f) O. s. p. a neboli zistené (ani tvrdené) iné vady uvedené v § 237 O. s. p...

Poukazujeme však na nezákonnosť pri scudzení motorového vozidla bez právneho dôvodu, čo sa nedá iným spôsobom označiť ako krádež. Pokiaľ sudy tieto skutočnosti nepreskúmavali a žalovaným týmto spôsobom potvrdili ich nezákonnosť, pýtame sa „existuje v tejto spoločnosti spravodlivosť“ keď odporca v 1. rade si dovoľí nehovoriť pravdu... a navyiac naviesť žalovaného v 2. rade a zúčastniť sa krádeže motorového vozidla...

Pokiaľ sudy prvého a druhého stupňa (nevynímajúc ani dovolací súd) by sa riadili... základnými zásadami súdneho konania, boli povinné vyhodnotiť dôkazy a návrhy sťažovateľov (žalobcov) na ktoré poukazovali a do spisu založili aj rozhodnutia súdov, lebo žalobcovia nielen určením žalobného petitu, ale aj určením rozhodných skutočností, o ktoré svoje tvrdené právo opierali, boli povinné vyhodnotiť...

Pokiaľ tak neurobili a dovolací súd im dal za pravdu, že tieto dôkazy nemuseli vyhodnotiť, potom je jednoznačné, že sudy svojim postupom ako porušovatelia v 1., 2. a v 3.

rade [ak nebol porušený zákon podľa § 237 písm. f) O. s. p.] porušili medzinárodnú zmluvu, akou je „Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd“ a to čl. 6 ods. 1 tohto Dohovoru.

Tento jeden z najzávažnejších dôkazov, ktoré oba súdy nevyhodnotili tak, ako nevyhodnotili akým zákonným spôsobom Ž., s. r. o. vlastníctvo nadobudol.»

Vzhľadom na uvedené sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd po prijatí ich sťažnosti na ďalšie konanie nálezhom vyslovil, že: *«Najvyšší súd SR ako porušovateľ v 1. rade, Krajský súd v Trnave, porušovateľ v 2. rade a Okresný súd v Trnave, porušovateľ v 3. rade, porušili základné právo sťažovateľov na spravodlivý súdny proces garantovaný Ústavou SR v čl. 51, 48, 47 a 46 a „Dohovorom“.»*. Zároveň žiadali, aby ústavný súd zrušil uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 27/2011 z 28. februára 2011, uznesenie krajského súdu sp. zn. 9 Co 419/2009 z 31. mája 2010 a uznesenie okresného súdu sp. zn. 36 C 161/2009 z 5. augusta 2009 a vrátil vec *„na ďalšie konanie“*. Sťažovatelia ďalej požadovali priznať im primerané finančné zadosťučinenie každému po 15 000 € a trovy právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom v sume 331,97 €.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom

ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V prvom rade je potrebné podotknúť, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom sťažovateľov, ktorí sú v danom prípade zastúpení kvalifikovaným právnym zástupcom. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovatelia domáhajú. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovatelia domáhajú v petite svojej sťažnosti, preto v danej veci ústavný súd rozhodoval o porušení tých práv a v súvislosti iba s tými postupmi a rozhodnutiami, ktorých vyslovenia porušenia sa sťažovatelia domáhajú v návrhu na rozhodnutie, t. j. v petite sťažnosti. Tvrdenia o porušení iných práv v súvislosti s inými rozhodnutiami alebo postupmi, ktoré sťažovatelia uvádzajú v texte sťažnosti mimo petitu, je podľa názoru ústavného súdu potrebné považovať iba za súčasť ich argumentácie (napr. III. ÚS 149/04, III. ÚS 235/05, II. ÚS 65/07).

V zmysle uvedeného je predmetom konania pred ústavným súdom namietané porušenie základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 a čl. 48 ústavy a čl. 51 ústavy a práv zaručených v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 36 C 161/2009 a jeho uznesením z 5. augusta 2009, postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 419/2009 a jeho uznesením z 31. mája 2010 a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 27/2011 a jeho uznesením z 28. februára 2011.

1. K namietanému porušeniu označených práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 36 C 161/2009 a jeho uznesením z 5. augusta 2009

Ako vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd. Právomoc ústavného súdu je preto v týchto prípadoch subsidiárna. O ochrane práv sťažovateľov, ktorých porušenie namietajú vo vzťahu k postupu a rozhodnutiu okresného súdu, rozhodoval na základe podaného odvolania krajský súd v druhostupňovom konaní (uznesenie sp. zn. 9 Co 419/2009 z 31. mája 2010). Vzhľadom na uvedenú zásadu subsidiarity preto nie je v právomoci ústavného súdu preskúmať napadnuté konanie okresného súdu a jeho uznesenie z 5. augusta 2009.

Vychádzajúc z uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť sťažovateľov v tejto časti pri predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 419/2009 a jeho uznesením z 31. mája 2010 a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 27/2011 a jeho uznesením z 28. februára 2011

Podľa názoru ústavného súdu je sťažnosť v časti, ktorou sťažovatelia namietajú porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom a uznesením krajského súdu sp. zn. 9 Co 419/2009 z 31. mája 2009, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu sp. zn. 36 C 161/2009 z 5. augusta 2009, a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 27/2011 z 28. februára 2011, zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označili sťažovatelia, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

Ústavný súd predovšetkým pripomína, že podľa svojej ustálenej judikatúry nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inšinciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces chráneného v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru je právo domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu). Z obsahu sťažnosti vyplýva, že práve porušenie tohto práva sťažovateľa predovšetkým namietajú.

Porušenie práva na súd, resp. prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, by v prípade sťažovateľov prichádzalo do úvahy vtedy, keby podmienky na prístup k tomuto súdu ustanovené Občianskym súdnym poriadkom neboli zo strany krajského súdu, ale i najvyššieho súdu rešpektované spôsobom zjavne neopodstatneným alebo arbitrárnym. Inými slovami, keby krajský súd a najvyšší súd tieto všeobecné podmienky prístupu k súdu vykladali vo vzťahu k sťažovateľom diskriminačne v porovnaní s ich výkladom pri iných subjektoch domáhajúcich sa súdnej ochrany. V prípade sťažovateľov k takej situácii nedošlo.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorú si osvojil aj ústavný súd, vyplýva, že „právo na súd“, ktorého jedným aspektom je právo na prístup k súdu, nie je absolútne a môže podliehať rôznym obmedzeniam. Uplatnenie obmedzení však nesmie obmedziť prístup jednotlivca k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by uvedené právo bolo dotknuté v samej svojej podstate. Okrem toho tieto obmedzenia sú zlučiteľné s čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý garantuje právo na spravodlivé súdne konanie, len vtedy, ak sledujú legitímny cieľ a keď existuje primeraný vzťah medzi použitými prostriedkami a týmto cieľom (napr. Guérin c. Francúzsko, 1998).

2.1 K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a uznesením krajského súdu sp. zn. 9 Co 419/2009 z 31. mája 2009

Ústavný súd v prvom rade pripomína, že podľa jeho aktuálnej judikatúry v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku sa považuje ústavná sťažnosť za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Pritom lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu bude považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (napr. II. ÚS 483/2011). V súlade s touto judikatúrou bola zachovaná v tomto prípade lehota na podanie sťažnosti aj proti tomuto uzneseniu krajského súdu.

Ústavný súd, tak ako to už vo viacerých svojich náleзоch vyslovil, nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (napr. I. ÚS 31/05), a preto nemôže preskúmať rozhodnutia všeobecných súdov, pokiaľ tieto súdy vo svojej činnosti postupujú v súlade s právami na súdnu a inú právnu ochranu zakotvenými v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). Z takéhoto pohľadu pristúpil ústavný súd aj k posúdeniu napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajského súdu okrem iného vyplýva:

„Krajský súd v Trnave ako súd odvolací... po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - účastník konania... proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné... postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa s ohľadom na rozsah a dôvody odvolania podľa § 212 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľov nie je dôvodné, pretože uznesenie súdu prvého stupňa je vecne správne.

Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 36 C/161/2009 je vydanie nákladného motorového vozidla TATRA 815 S3 s vydanie bezdôvodného obohatenia v čiastke 25.000,- Sk za každý mesiac od 12. 12. 2004. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorým bolo konanie zastavené z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku za návrh.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého uznesenia ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvého stupňa vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu potrebnom na vyhlásenie uznesenia. Na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje sa skutkovými zisteniami a právnymi závermi súdu prvého stupňa obsiahnutými v odôvodnení napadnutého uznesenia pričom v podrobnostiach na ne odkazuje (§ 219 ods. 2 O. s. p.).

Správny bol postup súdu prvého stupňa, keď zastavil konanie z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že súd prvého stupňa v predmetnej veci po podaní návrhu postupoval v súlade so zákonom, keď vyzval riadnou výzvou v súlade so zákonom na zaplatenie súdneho poplatku, kde bola vo výzve uvedená výška súdneho poplatku s tým, že bolo vo výzve uvedené, že je poplatok určený podľa položky č. 1 písm. a) a písm. b) Sadzobníka súdnych poplatkov zákona č. 71/1992 Zb., ďalej bolo vo výzve uvedené riadne poučenie pre prípad nezaplatenia súdneho poplatku v správnej výške a v určenej lehote 10 dní od doručenia výzvy. Predmetná výzva nie je súdnym rozhodnutím, takže voči nej nie je možné podať odvolanie. Vrátenie výzvy navrhovateľmi súdu prvého stupňa nemá žiadne procesné dôsledky. Súd prvého stupňa preto správne zistil či bol súdny poplatok zaplatený a po zistení, že súdny poplatok zaplatený nebol správne konanie v súlade s ustanovením § 10 Zákona o súdnych poplatkoch zastavil, keď pre zastavenie konania boli v zmysle tohto zákonného ustanovenia splnené všetky zákonom určené podmienky. Pokiaľ sa týka výšky súdneho poplatku táto bola určená súdom prvého stupňa správne. Keď predmetom návrhu sú dva nároky a to vydanie hnutelnej veci a vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré sa spoplatňujú každý samostatne, pričom súd prvého stupňa správne určil výšku súdneho poplatku za každý z nárokov a správne túto výšku odôvodnil aj v napadnutom uznesení.

Vzhľadom ku všetkým vyššie uvedeným skutočnostiam preto odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa z dôvodu jeho vecnej správnosti podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.“

V citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajský súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil, t. j. prečo ho považoval za správne.

Svoje závery pritom oprel o konkrétne zákonné ustanovenia, ktoré v rozhodnutí označil. Stotožnil sa s odôvodnením rozhodnutia súdu prvého stupňa, preto sa v súlade

s ustanovením § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku obmedzil na konštatáciu jeho správnosti, avšak osobitne zdôraznil skutočnosti podstatné pre rozhodnutie. Poukázal na správnosť a zákonnosť postupu okresného súdu tak pri výzve sťažovateľov na zaplatenie súdneho poplatku, ako aj pri určení jeho výšky.

V každom prípade postup krajského súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru vo veci sťažovateľov nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny, teda krajský súd v danom prípade neporušil označené základné práva sťažovateľov nesprávnou a svojvoľnou aplikáciou a výkladom práva. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňujú, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným. V konečnom dôsledku však ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov krajského súdu. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci krajského súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor krajského súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad krajským súdom takéto nedostatky nevykazuje, a preto bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2.2 K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 27/2011 z 28. februára 2011

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací... po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania..., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243 ods. 3 O. s. p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Pokiaľ dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vydanému v tejto procesnej forme, je tento opravný prostriedok prípustný, ak smeruje proti zmeňujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O. s. p.) alebo uzneseniu, ktorým odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností [§ 109 ods. 1 písm. c)] na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ O. s. p.) alebo potvrdzujúcemu uzneseniu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm. a/ O. s. p.), alebo ak ním bolo potvrdené buď uznesenie súdu prvého stupňa o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) alebo uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo jeho vyhlásenie za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§239 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Dovolaním napadnuté uznesenie nevykazuje znaky žiadneho z týchto rozhodnutí, prípustnosť dovolania preto z uvedených ustanovení nemožno vyvodíť.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O. s. p. (§ 242 ods. 1 veta druhá O. s. p.), dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O. s. p. Ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O. s. p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorý je inak dovolanie z hľadiska § 239 O. s. p. vylúčené. Dovolací súd však nezistil existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v § 237 O. s. p. Nezistil ani podmienky prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p., na ktoré poukazovali dovolatelia. Žalobcovia tvrdia, že im postupom oboch súdov nižšieho stupňa bola odňatá možnosť konať pred súdom, keď súdy rozhodli v ich neprítomnosti a konanie zastavili pre nezaplatenie (nesprávne vyrubeného) súdneho poplatku.

Podľa § 237 písm. f/ O. s. p., dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.) sa rozumie postup súdu, ktorým účastníkovi odňal možnosť realizovať procesné práva, ktoré mu dáva Občiansky súdny poriadok. V zmysle § 18 O. s. p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti uplatnenia ich práv... Z obsahu spisu nevyplýva, že by súdy v prejednávanej veci v prípade žalobcov nerešpektovali niektoré z týchto práv. K vyššie v odôvodnení tohto rozhodnutia uvedenému tvrdeniu žalobcov, o ktoré opierajú prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. treba uviesť (ako na to správne poukázal aj odvolací súd), že pokiaľ si žalobcovia pri podaní žaloby (návrhu), ktorou si uplatnili dva samostatné nároky (vydanie veci a vydanie bezdôvodného obohatenia) nesplnili poplatkovú povinnosť (§ 6 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, v znení neskorších predpisov...), správne ich súd prvého stupňa predtým, ako by začal konať vo veci samej, vyzval na zaplatenie súdneho poplatku za návrh na začatie konania, pričom predmetná výzva obsahovala všetky relevantné náležitosti, t. j. lehotu na zaplatenie súdneho poplatku, správnu výšku súdneho poplatku, príslušné položky Sadzobníka súdnych poplatkov, podľa ktorých bol súdny poplatok vyrubený a poučenie o následkoch nezaplatenia súdneho poplatku v určenej lehote. Keďže si ani na základe takejto riadne doručenej výzvy žalobcovia svoju poplatkovú povinnosť nesplnili, správne súd prvého stupňa v súlade s ustanovením § 114 ods. 1 O. s. p. bez pojednávania uznesením rozhodol o zastavení konania podľa ustanovenia § 10 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch. O odvolaní proti tomuto uzneseniu odvolací súd rozhodol bez pojednávania v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O. s. p. Pokiaľ teda oba súdy nižšieho stupňa postupovali v súlade so zákonom, takýmto postupom neodňali žalobcom možnosť konať pred súdom.

Keďže v danom prípade dovolanie nie je podľa § 239 O. s. p. prípustné, nebola preukázaná existencia dovolateľmi namietanej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. a neboli zistené (ani tvrdené) iné vady uvedené v § 237 O. s. p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie dovolateľov podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm.

c/ O. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. “

Taktiež najvyšší súd, ako vyplýva z citovanej časti odôvodnenia jeho rozhodnutia, uviedol jednoznačné dôvody, pre ktoré dovolanie sťažovateľov odmietol. Svoje závery pritom oprel o konkrétne ustanovenia relevantného procesno-právneho predpisu (Občianskeho súdneho poriadku).

Podľa názoru najvyššieho súdu sťažovatelia mimoriadnym opravným prostriedkom napadli rozhodnutie – uznesenie druhostupňového súdu, proti ktorému dovolanie v zmysle príslušných ustanovení zákona, na ktoré v odôvodnení rozhodnutia poukázal, nie je prípustné, preto ho ako také odmietol. Najvyšší súd však nenechal bez povšimnutia ani námietku sťažovateľov, podľa ktorej im bola odňatá možnosť konať pred súdom. Týmto tvrdením sa najvyšší súd v dostatočnom rozsahu zaoberal a postup súdov nižšieho stupňa vyhodnotil ako taký, ktorý práva sťažovateľov v plnej miere rešpektoval.

Ústavný súd vzhľadom na tieto okolnosti prerokovanej veci sťažovateľov vyhodnotil aj rozhodnutie najvyššieho súdu a postup, ktorý jeho vydaniu predchádzal, ako ústavne súladný, pretože výklad a aplikácia ustanovení procesno-právneho predpisu, ktorým sa konanie riadilo (t. j. Občianskeho súdneho poriadku), nebolo v rozpore s jeho znením. Z rozhodnutia najvyššieho súdu nevyplýva žiadna svojvôľa alebo neodôvodnenosť jeho záverov. Najvyšší súd rozhodol plne v intenciách príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku spôsobom, ktorý neodporuje zmyslu ani účelu označených ustanovení.

Navyše, ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľov aj v časti namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a rozhodnutím najvyššieho súdu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

3. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 2 ústavy

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Už zo samotného znenia citovaného ustanovenia čl. 46 ods. 2 ústavy vyplýva, že uplatňovanie jeho ochrany v konaní pred ústavným súdom je podmienené tým, aby sťažovateľ, ktorý bol ukrátený na svojich právach rozhodnutím orgánu verejnej správy, sa domáhal preskúmania zákonnosti takéhoto rozhodnutia všeobecným súdom, t. j. aby sa o ochranu svojich práv uchádzal v správnom súdnictve. V sťažovateľmi namietaných konaniach však nejde o tento prípad, preto aj v tejto časti je sťažnosť sťažovateľov zjavne neopodstatnená z dôvodu absencie akejkoľvek príčinnej súvislosti medzi namietanými postupmi a rozhodnutiami krajského a najvyššieho súdu a porušením základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 2 ústavy. Tento záver bol dôvodom na odmietnutie sťažnosti v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenej.

4. K namietanému porušeniu základných práv zaručených v čl. 47 a čl. 48 a k namietanému porušeniu čl. 51 ústavy

Sťažovatelia, zastúpení kvalifikovaným právnym zástupcom, napokon v petite svojej sťažnosti žiadali vysloviť aj porušenie základných práv zaručených v čl. 47 a čl. 48 a porušenie čl. 51 ústavy postupmi a rozhodnutiami okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu, avšak bez toho, aby to akokoľvek odôvodnili. Ani zo samotného textu ústavný súd nezistil, ktoré konkrétne práva zaradené do katalógu základných práv označených článkov ústavy (okrem čl. 51 ústavy, v ktorom nie sú upravené základné práva alebo slobody) mali byť porušené a akým spôsobom. Tieto základné práva sťažovatelia neuvádzajú ani v texte sťažnosti a nespomenuli ich ani v II. časti sťažnosti označenej ako „Porušené základné práva a slobody“. Pretože ústavný súd je viazaný návrhom sťažovateľov a nemôže nahrádzať ich vôľu vlastnou úvahou, považoval sťažnosť sťažovateľov v tejto časti za neodôvodnenú, čoho dôsledkom bolo jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenej.

Pretože sťažnosť sťažovateľov bola ako celok odmietnutá a rozhodovanie o ich ďalších požiadavkách (zrušenie napadnutých rozhodnutí všeobecných súdov, priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a trov právneho zastúpenia) je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, bolo bez právneho dôvodu sa týmito požiadavkami zaoberať.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. júla 2012